

KGP.430.007.2022
Nr ewid. 35/2022/P/22/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.
w części 61 – Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektora Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Maciej Maciejewski

Akceptuję:
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 05.05.2022

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
2. OCENA OGÓLNA	5
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOPOLITEJ POLSKIEJ	6
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	6
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	6
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	10
4. INFORMACJE DODATKOWE.....	11
5. ZAŁĄCZNIKI.....	12
5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOPOLITEJ POLSKIEJ.....	12
5.2. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOPOLITEJ POLSKIEJ	13
5.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOPOLITEJ POLSKIEJ	14
5.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOPOLITEJ POLSKIEJ.....	16
5.5. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOPOLITEJ POLSKIEJ	17
5.6. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	18

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2021, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 *ustawy o finansach publicznych*¹.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Jednostki kontrolowane

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Dysponentem budżetu państwa części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej² jest Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej. UPRP, jako centralny organ administracji rządowej zapewnia ochronę prawną przedmiotom własności przemysłowej poprzez udzielanie praw wyłącznych na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, topografie układów scalonych oraz oznaczenia geograficzne. W części 61 – UPRP nie ustanowiono dysponentów budżetu niższych stopni ani nie było jednostek podległych.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*³.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm. Dalej: ufp.

² Dalej także: UPRP lub Urząd.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa
w 2021 r. w części 61
-Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli zrealizowanych wydatków budżetu państwa w wysokości 4702,2 tys. zł, stanowiących 6,7% ogółu wydatków Urzędu oraz wydatków budżetu środków europejskich w wysokości 525,5 tys. zł (73,3% łącznych wydatków budżetu środków europejskich w tej części). Stwierdzono, że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ufp i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych ani naruszeń przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁴.

Prezes UP RP prawidłowo realizował obowiązki dotyczące nadzoru i kontroli nad wykonaniem dochodów i wydatków budżetu państwa, wynikające z art. 175 ust. 1 i 2 ufp.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 61 – UPRP rocznych sprawozdań budżetowych za 2021 r. Sporządzone sprawozdania były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Badane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zgodnie z przepisami.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiona została w załączniku nr 5.1 do niniejszej *Informacji*.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm. Dalej: Pzp.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOPOLITEJ POLSKIEJ

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

3.1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola dochodów budżetowych w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Analiza wykonania dochodów budżetowych osiągniętych w 2021 r. (81 361,1 tys. zł) wykazała ich wzrost w stosunku do kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej⁵ (76 000 tys. zł) o 5361,1 tys. zł, tj. o 7,0% oraz zwiększenie o 5,3% w porównaniu z dochodami osiągniętymi w roku 2020 (77 255,8 tys. zł). Wzrost dochodów związany był przede wszystkim z większą niż planowano liczbą zgłoszeń i wydanych decyzji o udzieleniu ochrony praw wyłącznych.

W latach 2020 i 2021 struktura dochodów według źródeł była podobna. Podstawową pozycję stanowiły wpływy z opłat za zgłoszenia i ochronę wynalazków, wzorów użytkowych, znaków towarowych oraz wzorów przemysłowych ewidencjonowane w § 0690 *Wpływy z różnych opłat*. Wyniosły one w 2021 r. 79 068,4 tys. zł, tj. 97,2% całości dochodów, a w 2020 r. – 74 565,8 tys. zł, tj. 96,5%.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. pozostałe do zapłaty należności w kwocie 11,1 tys. zł były wyższe o 7,6 tys. zł (tj. o 215,5%) niż na koniec 2020 r. (3,5 tys. zł). Na kwotę tę złożyły się m.in. następujące należności:

- 4,2 tys. zł z tytułu zasądzonego na rzecz Urzędu zwrotu kosztów postępowania sądowego,
- 5,9 tys. zł wynikające z dwóch faktur wystawionych w grudniu 2021 r. z terminem płatności w styczniu 2022 r.,
- 1,0 tys. zł stanowiły kary umowne za opóźnienie w realizacji umów.

Zaległości netto wyniosły 4,2 tys. zł i były wyższe o 3,2 tys. zł niż w 2020 r.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów budżetowych w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej przedstawione zostały w załączniku 5.2 do niniejszej Informacji.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na 2021 r. limit wydatków w części 61 – UPRP ustalony został na 62 256,0 tys. zł. W ciągu roku, na mocy trzech decyzji Ministra Finansów, kwota ta została zwiększona z rezerw celowych łącznie o 4126,1 tys. zł (tj. o 6,6%) do wysokości 66 382,1 tys. zł. Następnie, na mocy ustawy z dnia 1 października 2021 r. *o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021*⁶, dokonane zostało zwiększenie budżetu w tej części o 12 721,0 tys. zł (tj. o 19,2%), do ostatecznej wysokości 79 103,1 tys. zł. Faktyczne wydatki wyniosły 78 935,8 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach, w tym wydatki niewygasające 9541,3 tys. zł. W porównaniu z rokiem 2020 (66 404,4 tys. zł) wydatki były wyższe o 12 531,4 tys. zł, tj. o 18,9%. Środki z rezerw celowych zwiększające limit wydatków wykorzystano w 99,9%.

Wykonanie wydatków budżetu państwa według grup wydatków określonych w art. 124 ust.1 ufp, przedstawia się następująco.

⁵ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.). Dalej: ustawa budżetowa.

⁶ Dz. U. poz. 1900.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

W strukturze wydatków według grup ekonomicznych dominowały wydatki bieżące jednostek budżetowych (67 752,1 tys. zł), stanowiące 85,8% całości wydatków w części 61 – UPRP.

Obejmowały one przede wszystkim wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi oraz stałe wydatki na utrzymanie siedziby Urzędu oraz jego funkcjonowanie, m.in. opłaty za media, usługi pocztowe i telekomunikacyjne, utrzymanie specjalistycznych baz danych wynalazków, wzorów użytkowych i znaków towarowych, zakup literatury patentowej krajowej i zagranicznej, etc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w UPRP w 2021 r., w przeliczeniu na pełnozatrudnionego, wynosiło 8574,0 zł i było wyższe o 623,1 zł (o 7,8%) w porównaniu do 2020 r. (7950,9 zł). Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych w 2021 r. wyniosło 482 i było niższe niż w roku 2020 o 13 etatów. Niższe zatrudnienie było konsekwencją odejścia na emeryturę 29 pracowników w 2020 r. oraz kolejnych ośmiu osób w 2021 r. Do końca 2021 r. nie wszystkie wakaty zostały obsadzone. Wydatki na wynagrodzenia mieściły się w limicie środków przyznanych na ten cel.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 136,0 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i stanowiły 0,2% łącznych wydatków UPRP w 2021 r.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe stanowiły 14,0% wydatków Urzędu zrealizowanych w 2021 r. Przeznaczono na nie 11 047,7 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu po zmianach (11 048,4 tys. zł). Ze środków tych zrealizowano:

- inwestycje budowlane – przebudowę i modernizację czytelnicy (604,0 tys. zł) oraz klimatyzację centralną w budynku Urzędu (150,0 tys. zł);
- zakupy informatyczne – urządzenia sieciowe: Fidelis (400,0 tys. zł) oraz IPS (130,0 tys. zł);
- zakupy inwestycyjne – zakup wraz z instalacją tzw. tripoda i bramki automatycznej z wygrozowaniem (49,0 tys. zł) oraz nagośnienie do sali konferencyjnej (21,0 tys. zł).

Zadania niezrealizowane w 2021 r. to:

- zakup i instalacja systemu klimatyzacji centralnej (o wartości 4350,0 tys. zł),
- przebudowa holu wejściowego do budynku UPRP wraz z wykonaniem dokumentacji projektowo-kosztorysowej (875,0 tys. zł),
- dostosowanie budynku do wymagań ochrony przeciwpożarowej, po przeprowadzonym audycie tej ochrony (500,0 tys. zł),
- rozbudowa systemu kontroli dostępu (241,3 tys. zł),
- zakup i montaż paneli fotowoltaicznych (150,0 tys. zł),
- zakup i wdrożenie programu finansowo-księgowego (3500,0 tys. zł).

Na realizację powyższych zadań Urząd otrzymał środki w ramach nowelizacji ustawy budżetowej. Biorąc pod uwagę termin otrzymania środków realizacja tych przedsięwzięć w 2021 r. była niemożliwa, uwzględniając czas niezbędny na przeprowadzenie procedury przetargowej wynikającej z ustawy *Prawo zamówień publicznych*. W związku z powyższym, na wniosek Prezesa Urzędu, niezrealizowane zadania o wartości 9541,3 tys. zł ujęte zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego⁷. W 2021 r. Urząd rozpoczął realizację projektu klimatyzacji centralnej w budynku UPRP (wydatkowano 150,0 tys. zł) oraz zlecił wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy holu wejściowego do budynku Urzędu (25,0 tys. zł). Ponadto rozpoczęto montaż zakupionych paneli fotowoltaicznych (75,0 tys. zł) oraz rozbudowę systemu kontroli dostępu (38,7 tys. zł).

Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej przedstawione zostały w załączniku 5.4 do niniejszej Informacji.

Wyniki badania próby wydatków

Szczegółowym badaniem objęto 41 zapisów księgowych odzwierciedlających wydatki na kwotę 4702,2 tys. zł, stanowiącą 6,7% łącznych wydatków w części 61 – UPRP. Próba do badań została

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 2407.

wylosowana metodą monetarną⁸ spośród 664 zapisów księgowych dotyczących operacji gospodarczych o łącznej wartości 10 884,3 tys. zł. Były to wydatki majątkowe – 1223,9 tys. zł (1,7% łącznych wydatków UPRP), pozapłacowe wydatki bieżące jednostek budżetowych – 3442,9 tys. zł (4,9%) oraz jeden wydatek z grupy ekonomicznej świadczenia na rzecz osób fizycznych na kwotę 35,4 tys. zł (0,05%). W zbadanej próbie nie stwierdzono wydatków dokonanych niezgodnie z obowiązującymi przepisami, niecelowo lub niegospodarnie.

W 2021 r. Urząd zorganizował 49 szkoleń zewnętrznych dla pracowników UPRP, których łączny koszt wyniósł 162,4 tys. zł (dwa z nich były bezpłatne). Spośród przeprowadzonych szkoleń w sposób celowy do badania wybrano jedno, kierując się kryterium największej wartości wydatku – 41,2 tys. zł. Było to szkolenie stacjonarne dla kierownictwa oraz dyrektorów Urzędu (łącznie 22 osoby), przeprowadzone w dniach od 22 do 24 września 2021 r. w ośrodku pozawarszawskim na temat „Sposobów i technik komunikacji opartej na metodzie NVC wg M.B. Rosenberga” oraz „Praktycznych aspektów ochrony własności intelektualnej – perspektywa przedsiębiorcy”. Koszt całkowity obejmował również przygotowanie materiałów szkoleniowych. Wydatek został zrealizowany zgodnie z obowiązującym prawem oraz był celowy. Płatności dokonano w ramach umowy zawartej w grudniu 2020 r. z Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO).

Ponadto, kierując się kryterium ryzyka zaistnienia nieprawidłowości, zbadano wydatek na opłacenie podatku od nieruchomości Urzędu na rok 2021. W pierwszym planie finansowym Urzędu, zatwierdzonym w dniu 21 stycznia 2021 r. w stosownej podziale klasyfikacji budżetowej, tj. w § 4480 *Podatek od nieruchomości*, zaplanowano wydatek w kwocie 70 000,0 zł, pomimo iż wyliczona przez Urząd kwota podatku (w deklaracji złożonej w dniu 15 stycznia 2021 r. w Urzędzie m. st. Warszawy Wydział Obsługi Mieszkańców dla Dzielnicy Śródmieście) wyniosła 75 021,0 zł. W związku z odejściem z pracy ówczesnej Głównej Księgowej Urzędu, pracownicy UPRP nie byli w stanie wyjaśnić przyczyn zaistnienia tej sytuacji. W styczniu 2021 r. dokonano płatności pierwszej z 12 rat podatku, w wysokości 6252,0 zł, w związku, z czym nie doszło do przekroczenia kwoty ujętej w planie finansowym. Niemniej w miesięcznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za styczeń 2021 r. w § 4480 *Podatek od nieruchomości*, w pozycji „Zaangażowanie” wykazano kwotę tylko 68 772,0 zł, a pozostałe 6249,0 zł ujęto niewłaściwie w pozycji „Zaangażowanie” w § 4300 *Zakup usług pozostałych*, pomimo iż całość kwoty naliczonego podatku (75 021,0 zł) stanowiła tzw. zaangażowanie prawne, możliwe do wykazania, w takiej sytuacji jak wyżej opisana, w całości we właściwym paragrafie, pomimo iż przejściowo oznaczałoby to „zaangażowanie” wyższe niż plan finansowy. Nieprawidłowość tę Urząd usunął z własnej inicjatywy dokonując, na podstawie decyzji Prezesa UPRP stosownych przeniesień w planie finansowym Urzędu. W sprawozdaniu miesięcznym Rb-28 za luty 2021 r. kwoty te wykazano już poprawnie.

Badanie rezerw celowych

Zwiększenie limitu wydatków z rezerw celowych przeznaczono na sfinansowanie: wynagrodzeń wraz z pochodnymi ekspertów, asesorów i aplikantów eksperckich oraz dodatków do wynagrodzeń, realizację zadań kontynuowanych w ramach współpracy z EUIPO, polegających na ochronie, promocji lub egzekwowaniu praw dotyczących znaków towarowych, oraz na sfinansowanie wypłaty dodatku służby cywilnej wraz z pochodnymi dla jednego urzędnika służby cywilnej mianowanego z dniem 1 grudnia 2021 r. Wykorzystanie środków z rezerw celowych w 2021 r. wyniosło 4124,8 tys. zł (99,9%).

Zbadano wydatki w wysokości 1970,9 tys. zł, stanowiące 47,8% kwoty otrzymanej z rezerw celowych⁹. Środki przeznaczono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz na modernizację pomieszczeń oraz ich przekształcenie w punkt informacyjno-konsultacyjny o znakach towarowych w UPRP. Środki wykorzystano zgodnie z celami, na które były przeznaczone.

Zobowiązania

Zobowiązania w części 61 – UPRP na koniec 2021 r. wyniosły 4263,6 tys. zł i były wyższe o 0,6% (o 27,2 tys. zł) od stanu na koniec 2020 r. (4236,4 tys. zł). Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz pochodne od wynagrodzeń (3835,8 tys. zł).

Badanie zamówień publicznych

Szczegółowemu badaniu poddane zostało zamówienie publiczne przeprowadzone w 2021 roku pt. *Organizacja wystawy 'Creative by nature' na Wystawie Światowej EXPO 2020 w Dubaju* (wartość

⁸ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

⁹ Decyzje w sprawie zmian w budżecie państwa nr: MF/FG4.4143.3.32.2021.MF.643 z dnia 31 marca 2021 r.

umowy netto 410,6 tys. zł/brutto 505,0 tys. zł.)¹⁰. Badanie wykazało, że zastosowano prawidłowy podstawowy tryb wyboru wykonawcy (art. 275 *Pzp*), a w toku prowadzonego postępowania przestrzegano przepisów *Pzp* zarówno w zakresie przygotowania, jak i przeprowadzenia postępowania. Realizacja zamówienia pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy była zgodna z treścią zawartej umowy. Poniesiony z tytułu zamówienia wydatek służył realizacji zadań jednostki.

Ponadto na podstawie *Rejestru wniosków o udzielenie zamówienia o wartości powyżej 15 000 zł a poniżej 130 000 zł* w 2021 r. do badania wytypowano zamówienie na „Zagospodarowanie terenów zielonych na posesji UPRP” (wartość umowy netto 78,1 tys. zł/brutto 84,4 tys. zł)¹¹. Zamówienie to, do którego ze względu na szacunkową wartość poniżej 130 tys. zł nie stosowano przepisów *Pzp*, zrealizowano zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Nr 1 Dyrektora Generalnego UPRP z dnia 22 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia procedury udzielania zamówień publicznych w UPRP oraz z treścią zawartej umowy. Poniesione wydatki były celowe i gospodarne.

UPRP opracował i zamieścił na stronie internetowej Urzędu *Plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych na 2021 r.* oraz publikował jego aktualizacje. W wymaganym terminie do dnia 1 marca 2022 r. sporządzono i przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w roku 2021.

Nadzór i kontrola nad wykonywaniem budżetu

Prezes UPRP, w ramach obowiązków wynikających z art. 175 ust.1 i 2 *upf*, dokonywał analizy wykonania budżetu oraz kosztów i zadań, jakie powinny być wykonywane w związku z działalnością statutową Urzędu. Kwartalnie sporządzane było *Sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich*. W Biurze Finansowo-Księgowym przeprowadzano identyfikację oraz analizę ryzyk, które mogły zagrażać w realizacji celów i zadań komórki.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu państwa w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej przedstawione zostały w załączniku 5.3 do niniejszej Informacji.

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej ustalono wydatki budżetu środków europejskich w cz. 61 – UPRP w wysokości 1083,0 tys. zł, wyłącznie w dziale 750 *Administracja publiczna*. W ciągu roku, na mocy dwóch decyzji Ministra Finansów, limit wydatków został zwiększony z rezerw celowych o 97,6 tys. zł, tj. o 9,0%, do ostatecznej wysokości 1180,6 tys. zł. Środki z rezerwy celowej wykorzystano w 45,2%.

Wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 753,3 tys. zł, co stanowiło 63,8% planu po zmianach. W całości przeznaczono je na finansowanie projektu pozakonkursowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (POIR), którego Urząd był beneficjentem.

Niepełne wydatkowanie środków w 2021 r. przeznaczonych na realizację projektu pn. *Własność intelektualna w Twojej firmie* oraz w konsekwencji środków z rezerw celowych pozyskanych na ten projekt wynikało z czynników niezależnych od Urzędu, których nie było można przewidzieć na etapie planowania wskaźników projektu (tj. liczby usług oraz przedsiębiorców, którzy z nich mają skorzystać) oraz szacowania niezbędnych wydatków związanych z jego realizacją. Mniejsza liczba zrealizowanych usług, a tym samym niepełne wykorzystanie środków wynikało m.in. z następujących, zidentyfikowanych przez Urząd przyczyn.

- Projekt jest innowacyjny w skali kraju – do czasu jego realizacji usługi identyfikacji własności intelektualnej nie były powszechnie oferowane przedsiębiorcom. Na etapie uzgadniania koncepcji projektu z Instytucją Zarządzającą POIR (Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej) Urząd informował, że brak jest danych bazowych do oszacowania wskaźników projektu, dlatego przyjęto założenia z zastrzeżeniem, że mogą one podlegać aktualizacji.
- Opóźniony termin rozpoczęcia realizacji projektu – w zakresie wydatków na wynagrodzenia niskie wykonanie spowodowane było opóźnieniem w uruchomieniu usług dla przedsiębiorców, a przez to opóźnieniem w rozpoczęciu obsługi wniosków beneficjentów. Ponadto Urząd zatrudnił dwie osoby do obsługi wniosków w maju 2021 r., podczas gdy środki na wynagrodzenia zaplanowane były od początku roku.

¹⁰ Zamówienie Nr BG-PZ.211.36.2021.

¹¹ Nr WZP17/21, BA-I.211.15.2021.

- Wybuch pandemii COVID-19 osłabił zainteresowanie przedsiębiorców możliwością skorzystania z usługi oferowanej w ramach projektu.
- Wysokość przyznawanych grantów w ramach projektu (2–4 tys. zł) była niższa niż w innych programach wsparcia. Dlatego zdarzało się, że po złożeniu wniosku o wsparcie przedsiębiorcy rezygnowali z udziału w projekcie.

Badaniami objęto wydatki w kwocie 525,5 tys. zł (73,3% ogółu wydatków budżetu środków europejskich), które poniesiono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi. W ocenie NIK wydatki zostały zrealizowane zgodnie z porozumieniem o dofinansowanie projektu, zawartym z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej w dniu 15 maja 2020 r. Były one zgodne z kategoriami wydatków wynikającymi z postanowień umowy o dofinansowanie projektu i z zatwierdzonym budżetem projektu oraz poniesione w okresie kwalifikowalności.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej przedstawione zostały w załączniku 5.5 do niniejszej Informacji.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 25 stycznia do 8 kwietnia 2022 r. Wystąpienie pokontrolne do Prezesa Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej zostało skierowane w dniu 8 kwietnia 2022 r. NIK nie sformułowała uwag systemowych ani wniosków po kontroli wykonania budżetu w 2021 r. w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej. Prezes UPRP nie zgłosił zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Oceny wykonania budżetu w części 61– Urząd Patentowy Rzeczypospolitej dokonano stosując kryteria¹² oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku¹³.

Dochody (D) ¹⁴ :	81 361,1 tys. zł
Wydatki (W) ¹⁵ :	79 689,1 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	79 689,1 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) 1
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	nie wystąpiły
Ocena cząstkowa wydatków:	(5) pozytywna
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹² <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹³ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁴ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹⁵ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

5.2.DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		77 255,8	76 000,0	81 361,1	105,3	107,0
1.	dział 750-Administracja publiczna	77 255,8	76 000,0	81 361,1	105,3	107,0
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	77 255,8	76 000,0	81 361,1	105,3	107,0
1.1.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	74 565,8	73 723,0	79 068,4	106,0	107,2
1.1.2.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	2 206,3	1 903,0	2 014,2	91,3	105,8
1.1.3.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	427,6	325,0	200,6	46,9	61,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm).

5.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie	w tym niewygasająca			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem, w tym:		66 404,4	62 256,0	79 103,1	78 935,8	9 541,3	118,9	126,8	99,0
1.	Dział 750 Administracja publiczna	66 403,4	62 255,0	79 102,1	70 393,5	0,0	106,0	113,1	89,0
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	66 403,4	62 255,0	79 102,1	70 393,5	0,0	106,0	113,1	89,0
1.1.1.	§ 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	47,6	50,0	136,0	136,0	0,0	285,7	272,0	100
1.1.2.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	21 177,4	20 498,0	23 580,0	23 565,0	0,0	111,3	115,0	99,9
1.1.3.	§ 4020 Wynagrodzenie osobowe członków korpusu służby cywilnej	22 376,1	19 674,0	22 130,0	22 130,0	0,0	98,9	112,5	100
1.1.4.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 674,3	3 447,0	3 436,1	3 435,5	0,0	128,5	99,7	99,9
1.1.5.	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	7 402,7	7 498,0	8 126,4	8 051,3	0,0	108,8	107,4	99,1
1.1.6.	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	800,8	1 069,0	901,3	866,2	0,0	108,2	81,0	96,1
1.1.7.	§ 4140 Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	239,5	0,0	260,9	259,1	0,0	108,2	-	99,3
1.1.8.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	1 250,5	0,0	0,0	1 151,1	0,0	92,1	-	-
1.1.9.	§ 4270 Zakup usług remontowych	970,8	892,0	1 657,8	2 657,7	0,0	273,8	297,9	160,3
1.1.10.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	4 712,6	0,0	0,0	3 865,2	0,0	82,0	-	-
1.1.11.	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	0,0	0,0	0,0	119,3	0,0	-	-	-

1.1.12.	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	871,0	0,0	872,0	855,0	0,0	98,2	-	98,1
1.1.13.	§ 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	96,3	72,0	97,2	97,0	0,0	100,7	134,7	99,8
1.1.14.	§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	87,8	90,0	142,9	136,1	0,0	155,0	151,2	95,2
1.1.15.	§ 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	0,0	0,0	217,1	212,7	0,0	-	-	98,0
1.1.16.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	759,4	0,0	6 935,0	893,0	6 041,3	117,6	-	12,9
1.1.17.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	483,3	1 000,0	4 113,4	613,4	3 500,0	126,9	61,3	14,9
2.	Dział 752 Obrona narodowa	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	100	100	100
2.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	100	100	100
2.1.1.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	100	100	100

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).
- 2) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

5.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZOPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		495,0	47 228,4	7 950,9	482,0	49 591,9	8 574,0	107,8
1.	dział 750 - Administracja publiczna	495,0	47 228,4	7 950,9	482,0	49 591,9	8 574,0	107,8
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej według statusu zatrudnienia	495,0	47 228,4	7 950,9	482,0	49 591,9	8 574,0	107,8
	01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	49	2 529,3	4 301,5	46	2 781,2	5 038,4	117,1
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	3	506,4	14 066,7	3	548,1	15 225,0	108,2
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej	258	24 471,6	7 904,3	252	24 124,3	7 977,6	101,0
	06- eksperci, asesorzy i aplikanci eksperccy	185	19 721,1	8 883,4	181	22 138,3	10 192,6	114,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm), w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w ww. rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

5.5. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 61 – URZĄD PATENTOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		6 600,5	1 083,0	1 180,6	753,3	11,4	69,6	63,8
1.	dział 750 Administracja publiczna	6 600,5	1 083,0	1 180,6	753,3	11,4	69,6	63,8
1.1.	Program operacyjny Inteligentny Rozwój 2014–2020	168,1	1 083,0	1 180,6	753,3	448,1	69,6	63,8
1.2.	Program operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	6 432,4	0,0	0,0	0,0	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa ma rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

5.6. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Rozwoju i Technologii
8. Komisja Gospodarki i Rozwoju Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej

